

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 17.10.2019 i Oslo tingrett,
Saksnr.: 19-042875TVI-OTIR/06
Dommer: Tingrettsdommer Yngvild Thue
Saken gjelder: Avslag på begjæring om oppfriskning, jf. patentloven § 72.
Ugyldighetssøksmål.

General Electric Technology GmbH Advokat Solvår Winnie Finnanger
v/advokatfullmektig Turid Oma

mot

Staten v/Klagenemnda for industrielle Advokat Anders Flaatin Wilhelmsen
rettigheter

DOM

Saken gjelder gyldigheten av vedtak fra Klagenemnda for industrielle rettigheter (KFIR) som forkastet klagen om å ta et europeisk patent til behandling på grunn av fristoversittelse ved validering. Hovedspørsmålet i saken er om saksøker har «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves», jf. patentloven § 72.

Sakens bakgrunn

General Electric Technology GmbH («General Electric Technology») er EP-innehaver av patent nr. EP2217938 («Patentet»). Fristen for å validere Patentet i Norge utløp 17. august 2017. Begjæring om validering ble først innlevert 15. november 2017 sammen med en begjæring om opppreisning for fristoversittelsen. Bakgrunnen for fristoversittelsen var at patentadministrator forvekslet to saker registrert på samme patenthaver med samme agent i saksbehandlingssystemet og feilaktig lukket feil sak og slettet valideringsfristen.

Tandberg Innovation AS («Tandberg Innovation») mottok 7. juni 2017 instruks fra General Electric Technologys utenlandske agent om å oversette kravene i Patentet fra tysk til norsk. Det ble samtidig opplyst at ny instruks om validering ville følge etter at agenten hadde gjennomgått oversettelsen. I henhold til rutinen ble det opprettet en sak i Tandberg Innovations interne saksbehandlingssystem Patricia med saksnummer V5001NO00 («Valideringssaken»). Det ble samtidig opprettet en frist for validering av Patentet i Norge med korrekt dato 17. august 2017. Fristen ble i henhold til rutinen også lagt i mappen/brukeren «SU» i saksbehandlingssystemet som samler alle eksterne frister for validering på ett sted.

Oversettelsen av kravene ble oversendt den utenlandske agenten 6. juli 2017, og Tandberg Innovation mottok 25. juli 2017 instruks å validere Patentet. Denne instruksen ble lagt inn på Valideringssaken sammen med den tidligere oversettelsen.

Den 7. juli 2017 mottok Tandberg Innovation instruks fra samme agent om å oversette krav for et annet patent (EP 2315889) også tilhørende General Electric Technology. I dette tilfellet ble det opplyst at man *ikke* ville følge opp med instruks om å validere patentet og saken ble opprettet i saksbehandlingssystemet med saksnummer V5110NO00 («Oversettelsessaken») uten frist. Den 8. august 2017 ble oversettelsen av kravene i denne saken sendt med e-post til agenten sammen med slutfaktura for oppdraget. Dokumentene i Oversettelsessaken ble feilaktig registrert på Valideringssaken. Ettersom oppdraget i Oversettelsessaken var avsluttet valgte patentadministrator å avslutte Oversettelsessaken. Ved en feil avsluttet hun i stedet Valideringssaken. Noen minutter senere ble også Oversettelsessaken lukket av samme patentadministrator. E-posten til den utenlandske fullmektigen ble loggført også i Oversettelsessaken.

Tandberg Innovation ble klar over fristoversittelsen 3. november 2017 og innleverte begjæring om validering og oppreisning 15. november 2017. Begjæringen ble avslått av Patentstyret 22. februar 2018. Avgjørelsen ble opprettholdt i KFIRs avgjørelse 17. januar 2019.

Ved stevning 15. mars 2019 gikk Tandberg Innovation til søksmål mot staten v/ KFIR med påstand om KFIRs avgjørelse i sak 18/00027 er ugyldig. Staten v/ KFIR har i rett tid tatt til motmæle. Hovedforhandling i saken ble avholdt i Oslo tingrett 2. september 2019. Begge parter møtte. Hovedforhandlingen ble gjennomført i henhold til tvisteloven § 9-15 (10) med ett hovedinnlegg fra hver side.

Saksøker, Tandberg Innovation AS, har i det vesentlige gjort gjeldende: KFIRs avgjørelse er ugyldig og må oppheves.

Det er godtgjort at fullmektigen har utvist «all den omhu som med rimelighet kan kreves». Tandberg Innovation hadde betryggende rutiner for å utføre valideringsoppdraget og det er tale om enkeltstående feil, menneskelige feil som er begått av en underordnet ansatt. Dette er også korrekt lagt til grunn av KFIR. Tandberg Innovation har ikke utarbeidet egne rutiner for kryssjekk i oversettelsessaker. Det er i praksis ikke oppstilt noe universelt krav om kryssjekk, men et krav om tilfredsstillende rutiner, jf. LB-2012-24387.

Når det gjelder kravet til skjerpet aktsomhet har staten lagt en for streng fortolkning av bestemmelsen i patentloven § 72 til grunn. Det har aldri tidligere blitt oppstilt noe krav om skjerpet aktsomhet hos medarbeideren som skal utføre valideringsoppdraget. Det er ikke anledning til å vektlegge den subjektive aktsomheten hos den ansatte hos fullmektigen, jf. PS-2009-7977. Det er heller ikke noe ved denne medarbeideren som tilsier ekstra sikringstiltak.

Det er videre vist til praksis fra EPO Board of Appeals avgjørelse i sakene T-1269/13 og T-2843/18 som må få betydning når spørsmålet ikke er avklart i norsk rett.

Tandberg Innovation har etter dette krav på oppreisning etter patentloven § 72.

Det ble nedlagt følgende påstand:

1. Klagenemnda for industrielle rettigheter sin avgjørelse i sak 18/00040 oppheves i sin helhet.
2. Staten ved Klagenemnda for industrielle rettigheter dømmes til å erstatte General Electric Technology GmbH sine sakskostnader.

Saksøkte, Staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter, har i hovedsak gjort gjeldende:

KFIRs vedtak 17. januar 2019 er gyldig. Fristen for å validere patentet i Norge er oversittet KFIR fant at vilkårene i patentloven § 72 om likevel om å ta en sak til behandling ikke var oppfylt.

Saksøker har ikke godtgjort at det er «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves»

Patentloven § 72 inneholder en streng aktsomhetsnorm. I praksis har det utviklet seg en lære om at feil som skyldes enkeltstående tilfeller av menneskelig svikt kan godtas dersom det samtidig godtgjøres at patentsøker og patentfullmektigen i alminnelighet har tilfredsstillende rutiner.

Det er ikke tilstrekkelig å ha betryggende rutiner som normalt gjør at et valideringsoppdrag håndteres på korrekt måte så lenge rutinen ikke er egnet til å fange opp den konkrete feilen. Denne saken omhandler sletting av en allerede registrert frist og det var ingen rutine for kryssjekk som kunne fange opp at fristen feilaktig ble slettet. Det er klart at det ikke er urimelig byrdefullt å innføre en rutine for kryssjekk for å motvirke denne typen feil.

Den konkrete situasjonen tilsa økt aktsomhet.

Praksis fra EPO Board of Appeal har begrenset betydning i en sak hvor det foreligger en entydig norsk praksis.

Det ble nedlagt følgende påstand:

1. Staten v/Klagenemnda for industrielle rettigheter frifinnes.
2. Staten v/Klagenemnda for industrielle rettigheter tilkjennes sakskostnadene

Rettsens vurdering

For at et europeisk patent skal få virkning i Norge må patenthaveren innen tre måneder etter at et europeisk patent har blitt meddelt, sende inn oversettelse av patentkravene og/eller beskrivelsen til Patentstyret samt betale fastsatt gebyr, jf. patentloven § 66 c. I denne saken ble begjæring om validering ikke innsendt innen fristen. Det er enighet om at øvrige vilkår for validering av Patentet er oppfylt.

Etter patentloven § 72 første ledd – slik bestemmelsen lød på det aktuelle tidspunktet – kan saken likevel tas til behandling:

Dersom en patentsøker, (...), har oversittet en frist fastsatt i eller i medhold av denne lov, og som følge av dette har lidt rettstap, skal saken likevel tas under behandling såfremt han godtgjør at han og hans fullmektig har utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves. Slik begjæring må fremsettes skriftlig til Patentstyret innen to måneder etter at den hindring som førte til fristoversittelse er opphørt, og senest ett år

etter fristens utløp. Innen samme tid skal den unnlatte handling være foretatt. Det skal betales fastsatt avgift.

Bestemmelsen ble endret med virkning fra 1. juli 2019. Det er enighet om at lovendringen ikke har direkte betydning i saken og at forholdet skal vurderes etter den tidligere bestemmelsen.

Avgjørelsen fra KFIR er en lovbunden avgjørelse og domstolen har full prøvesrett i saken. Det er faktum på vedtakstidspunktet som skal prøves.

Dersom vilkårene i patentloven § 72 første ledd er oppfylt har søker krav på å få saken behandlet. En oversittelse av fristen i patentloven § 66 c, uten at vilkårene i § 72 første ledd er oppfylt, medfører et rettstap for patenthaveren ved at det europeiske patentet ikke får virkning i Norge. Det er ikke omtvistet at begjæring om oppreisning av fristen ble fremsatt for Patentstyret innen to måneder etter at feilen ble oppdaget og at det er betalt fastsatt avgift. Hovedspørsmålet i saken er derfor om det er «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves».

Nærmere om vilkåret «utvist all den omhu som med rimelighet kan kreves»

Ordlyden i patentloven § 72 første ledd gir anvisning på en streng aktsomhetsnorm. Dette har også kommet direkte til uttrykk i lovens forarbeider, jf. NOU 1976:49 side 131 flg. og Ot.prp. nr. 32 (1978-1979) side 41 og er lagt til grunn i rettspraksis og forvaltningspraksis. Det er heller ikke omtvistet at den rimelighetsvurderingen som skal foretas er knyttet til aktsomhetskravet og ikke til omstendighetene for øvrig, jf. LB-2010-116367 og LB-2012-24387.

Det er begrenset rettspraksis knyttet til patentloven § 72, men det foreligger en rekke forvaltningsavgjørelser fra Patentstyrets Annen avdeling og senere KFIR. Det fremgår av LB-2012-24387 at denne praksisen «bør tillegges betydelig vekt så langt denne fremstår som entydig».

For at oppreisning skal kunne gis er det i praksis oppstilt et vilkår om at det er etablert forsvarlige rutiner og et tilfredsstillende kontrollsystem som er i stand til å fange opp menneskelige feil. Personalet må videre ha fått tilstrekkelig og adekvat opplæring og ansvar for overholdelse av frister og andre viktige oppgaver skal ikke overlates til en medarbeider alene. Etter praksis kreves det derfor normalt at det er etablert rutiner for kryssjekk.

Borgarting lagmannsretts avgjørelse i LB-2012-24387 er av sentral betydning i saken. Her ble søknad om videreføring av et internasjonalt patent innsendt omlag 2 måneder etter fristen. Bakgrunnen for fristoversittelsen var at en underordnet ansatt hos den norske

patentfullmektigen ved en misforståelse hadde trodd at patenthaver kun ønsket å videreføre patentet i Nigeria og at ingen andre nasjonale søknader skulle innleveres.

Lagmannsretten tok i sin avgjørelse utgangspunkt i PS-2010-7939 som omhandlet instruks om å videreføre en internasjonal søknad hvor underordnet personale hos fullmektigen ved en feil slettet e-posten uten at oppdraget var blitt registrert i fullmektigens fristovervåkningssystem. Patentstyrets Annen avdeling kom her til at feilen ikke var til hinder for oppreisning og uttalte:

Annen avdeling er enig med søkeren i at det vil være ressurskrevende å praktisere rutiner som er egnet til å avdekke unnlaterer som skyldes at instruksjoner blir oversett eller feiltolket. Hvis man skal avdekke slike unnlaterer, synes det å måtte innebære at alle henvendelser som kommer inn til fullmektigkontoret, tilordnes minst to medarbeidere, hvorav én pålegges å registrere instruksjonene og gjennomføre de tiltakene som er nødvendige for å overholde frister, og den andre pålegges å kontrollere at instruksjonene er korrekt oppfattet og at nødvendige tiltak er utført. Slike rutiner ville gitt økt sikkerhet for at instruksjoner ikke ble oversett eller feiltolket. På den annen side forekommer slike feil formentlig forholdsvis sjelden, og gevinsten i form av økt sikkerhet har derfor likevel begrenset verdi. Under en viss tvil er Annen avdeling kommet til at det ikke kan kreves at fullmektigens saksbehandlingssystem inneholder en rutine for kryssjekk som vil fange opp unnlaterer av å registrere frister, når unnlateren, som her, skyldes at en medarbeider har oversett eller feiltolket en instruksjon.

Her ble altså unnlateren av å føre en frist inn i fristhåndteringssystemet under tvil god tatt fordi det ville være urimelig byrdefullt å kreve at alle innkomne e-poster skulle kontrolleres av to medarbeidere. Lagmannsretten uttaler deretter:

Ingen av disse erklæringene gir holdepunkter for at fullmektigen hadde rutiner som innebar kontroll med at en medarbeiders arbeid med å registrere frister ble utført på rett måte og til rett tid. Det oppfattes å være enighet om at en medarbeider hos fullmektigen hadde ført inn påminningsfrist for landene omfattet av PCT-søknaden allerede da denne ble fremmet, eller iallfall i god tid før eposten 23. juni 2006 ble mottatt, og at disse fristene ble slettet fra fullmektigens datafiler under Villegas' arbeid med den eposten. Dette er en annen situasjon enn den som er omhandlet i den foran gjengitte uttalelsen i PS-2010-7939, som gjaldt et tilfelle der det i fristovervåkningssystemet ikke var innført noe oppdrag i det hele tatt.

Det er under ankeforhandlingen ikke framkommet noe som tilsier at det ville ha vært uforholdsmessig byrdefullt for fullmektigen å ha etablert en rutine som gikk ut på å kontrollere at det forelå grunnlag for å slette påminningsfrister, en type sletting som her er brukt synonymt med formuleringen «close out such reminders from the docket» i Druce' erklæring. Det er heller ikke framkommet noe om rutiner som på andre måter kunne redusere risikoen for den feil som ble gjort, for eksempel å ha en særskilt rutine for de tilfeller hvor en PCT-søknad skulle følges opp på ulik tid i noen av landene.

Retten viser også til Oslo tingretts rettskraftige dom 4. juni 2019 som oppsummerer rettstilstanden vedrørende betryggende kontrollrutiner slik:

(...) I tillegg oppstilles et krav om at fullmektig har tilstrekkelig betryggende kontrollrutiner for fristoverholdelse, typisk i forbindelse med betaling av årsavgift. Ut fra fast praksis er det klart at ansvar for overholdelse av frister ikke kan overlates til én medarbeider alene. Det må dermed etableres en form for kryssjekk. På den annen side er det ikke holdepunkter for en absolutt regel om at patentfullmektigen må ha kontrollmekanismer for å fange opp alle de rene unnlåtelsene, for eksempel der inngående brev og frister ikke legges inn i et saksbehandlingssystem som gir mulighet for oppfølging og kryssjekk. Hvis dette skal sikres, må alle slike oppgaver i praksis utføres av to personer i fellesskap. Aktsomhetsvurderingen må i et slikt tilfelle bero på en konkret vurdering, hvor det også må ses hen til hvor ressurskrevende det vil være å lage løsninger som fanger opp den aktuelle feilen.

Retten legger etter dette til grunn at kravet til betryggende kontrollrutiner krever at det er innført rutiner for kryssjekk med mindre dette er urimelig byrdefullt. Det sondres mellom de rene unnlåtelsestilfellene, hvor en frist mv ved en feil ikke har blitt ført inn i fristovervåkningssystemet, og de tilfellene hvor den frist som oversittes er registrert inn i systemet. I sistnevnte tilfelle skal de mye til for at det anses som urimelig byrdefullt å ha rutiner med kryssjekk.

Tandberg Innovation har anført at praksis fra EPO Board of Appeal må få betydning for tolkning av kravet i patentloven § 72 når spørsmålet ikke er avklart i norsk rett. Tandberg Innovation har i den forbindelse vist til sak T-1269/13 hvor klager fikk medhold i kravet om oppreisning etter fristoversittelse som skyldtes at en ansatt feilaktig hadde slettet frister i systemet.

Retten bemerker at patentloven § 72 er utformet etter mønster fra artikkel 122 EPC og at praksis fra EPO Board of Appeal er relevant ved tolkningen av den norske bestemmelsen. Det vises imidlertid til LB-2012-24387 hvor det uttales:

Men i den grad Patentstyret gjennom sin praksis velger å utpensle reglene på en noe annen måte enn hvordan reglene blir praktisert internasjonalt, innebærer ikke det lovstrid. Det er ikke grunnlag for å anføre at Norge er forpliktet til å følge denne praksisen, og lovforarbeidene gir heller ikke direkte anvisning på at en må legge seg tettest mulig opp til denne.

Etter rettens syn har det utviklet seg en konsistent forvaltningspraksis, som også er lagt til grunn av domstolene, knyttet til patentloven § 72. Retten mener derfor at rettspraksis fra EPO Board of Appeal har begrenset betydning som rettskildefaktor i denne saken.

Konkret vurdering

Partene er i hovedsak enige om den faktiske beskrivelse av feilen som er begått samt hvordan frister håndteres i saksbehandlingssystemet.

Retten legger til grunn General Electric Technology som patenthaver hadde registrert to saker hos Tandberg Innovation via samme agent. I den ene saken – Valideringssaken – var det registrert en frist for validering av Patentet. I den andre saken – Oversettelsessaken – var det opplyst at patentfullmektigen ikke ville få instruks om validering av patentet og det ble dermed ikke registrert noen frist i saksbehandlingssystemet. I forbindelse med at patentadministrator skulle avslutte Oversettelsessaken forvekslet hun de to saksnummerne slik at hun feilaktig avsluttet Valideringssaken. Det er ikke omtvistet at den aktuelle patentadministrator har fått tilstrekkelig og adekvat opplæring og at feilen som er begått må anses som en enkeltstående, menneskelig feil.

Det er opplyst at Tandberg Innovation bruker saksbehandlingssystemet Patricia hvor det er innbakt kontrollrutiner for sletting av frister og lukking av saker. Når en sak lukkes i Patricia mottar patentadministrator et varsel om at det er aktive frister i saken og hvor vedkommende må bekrefte at man likevel vil lukke saken. Dette er oppgitt å være et kontrollsystem som skal forhindre at man lukker en sak hvor det fortsatt er aktive frister uten å dobbeltsjekke at fristene skal slettes. Dersom saken likevel lukkes er det opplyst at fristene ikke blir slettet, men blir liggende på saken og at en varseltrekant viser at saken er lukket. I tillegg til dette fristovervåkingssystemet, blir alle viktige frister lagt på en upersonlig bruker/mappe SU, jf. ovenfor, og det tas daglig ut forfallslistene fra SU-mappen som kontrolleres manuelt. Retten legger til grunn at sletting av fristene må gjøres manuelt og at det for slik manuell sletting ikke er etablert noen form for kryssjekk.

KFIR kom i sin avgjørelse (punkt 20) til at fristovervåkingssystemet generelt har betryggende rutiner for å sikre at valideringsoppdraget håndteres på en korrekt måte. Retten er enig i dette.

KFIR fortsatte i avgjørelsens punkt 21 med at:

(...) Selv om saksbehandlingssystemet har innlagte kontrollrutiner, har den enkelte ansatte som utfører oppgavene adgang til å overstyre systemet, herunder dets kontrollfunksjoner, og dermed slette frister, uten at dette er underlagt noen kontroll. En slik tilgang til systemet gjør at det ikke vil være mulig for en annen medarbeider å føre kontroll med at oppgavene blir utført på rett måte og til rett tid. I så måte er ansvaret for overholdelse av frister til en viss grad overlatt til én og samme medarbeider alene. Den beskrevne manuelle ekstrakontrollen av fristene vil ikke fange opp slike feil, da denne sjekken avhenger av at fristen(e) ikke er feilaktig slettet på et tidligere tidspunkt. (...)

Retten er også enig med KFIR i at det ikke er tilstrekkelig at saksbehandlingssystemet generelt sett inneholder gode rutiner for overvåking av frister i valideringssaker når det ikke er etablert noen form for kryssjekk i forbindelse med enkeltpersoners adgang til manuelt å overstyre systemet.

Patentlovgivningen inneholder en rekke frister for registrering og opprettholdelse av registrering av patent og fristreglene praktiseres strengt. Frishåndtering ivaretas ofte av profesjonelle aktører på vegne av patentinnehaver og konsekvensene for fristoversittelse er store. Den enkelte patentfullmektig har også ofte et stort antall saker med ulike frister som skal håndteres løpende. Det må ved etableringen av rutiner for frishåndtering tas høyde for at underordnede ansatte fra tid til annen opptrer i strid med rutinene og fristovervåkningssystemet må søke å forhindre slike feil. Det er ikke opplyst i saken i hvilket omfang det er behov for aktivt å overstyre fristovervåkningssystemet. Det har heller ikke vært bevisførsel rundt de tekniske mulighetene som ligger i saksbehandlingssystemet for å hindre slik manuell sletting. Retten legger imidlertid til grunn at det fra tid til annen er behov for slik overstyring, og at dette ikke kan anses som urimelig byrdefullt for patentfullmektigen å innføre rutiner for kryssjekk ved overstyring av systemet; enten teknisk eller manuelt.

KFIR har videre i sin avgjørelse gitt uttrykk for at adgangen til å overstyre systemet tilsier et skjerpet krav til aktsomhet hos patentadministrator. I tillegg er det lagt vekt på at patentadministrator med noen minutters mellomrom lukket begge sakene og at vedkommende samlet sett ikke har opptrådt tilstrekkelig aktsomt:

(...) Etter Klagenemndas syn må en slik adgang til å overstyre systemet – når det ikke er andre rutiner egnet til å avdekke feilen – tilsi et skjerpet krav til aktsomhet hos den som utfører arbeidet når frister slettes, på tross av varsler på flere nivåer i systemet. Til dette kommer det at det i denne saken er en nærhet i tid – oppgitt til å være 10-12 minutter – mellom den feilaktige slettingen av valideringsfristen og avslutningen av den andre oversettelsessaken. For Klagenemnda er det ikke redegjort nærmere for hvorfor patentadministratoren lukket oversettelsessaken når vedkommende, ut ifra forklaringen, trodde hun hadde gjort dette 10-12 minutter tidligere. Dette, samt systemets varslinger til den ansatte, skulle tilsi at det var ekstra oppfordring for den ansatte til å dobbeltsjekk at alt var korrekt utført. På bakgrunn av klagers beskrivelse av saksbehandlingssystemet og dets loggføringssystem, fremstår dette som en sjekk som ville vært egnet til å avdekke feilen og som ikke kan anses som særlig ressurskrevende. Selv om den første feilen – forvekslingen av saksnumre - må anses som unnskyldelig, er Klagenemnda av den oppfatning at patentadministratoren samlet sett ikke har opptrådt med tilstrekkelig aktsomhet.

Tandberg Innovation har gjort gjeldende at det ikke er adgang til å legge vekt på om den aktuelle medarbeider er å bebreide for feilen. Retten er enig i at vurderingstemaet i patentloven § 72 er om *fullmektigen* har utvist den aktsomhet som med rimelighet kan kreves og ikke om den enkelte medarbeider kan bebreides for feilen, jf. PS-2009-7977 og Stenvik, Patentrett, 3. utgave, side 108. Retten mener derfor at det ikke kan tillegges vekt ved vurderingen at patentadministrator ikke har opptrådt med tilstrekkelig aktsomhet.

Når retten likevel har kommet til KFIRs vedtak er gyldig er det fordi fullmektigen ikke har etablert tilstrekkelige rutiner for å forebygge at den enkelte medarbeider kan overstyre

fristovervåkningssystemet og slette en frist som er registrert uten noen form for kryssjekk. En slik rutine for kryssjekk vil ikke være urimelig byrdefullt å etablere.

Staten v/KFIR skal etter dette frifinnes.

Sakskostnader

Staten har vunnet saken og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 (1) tilkjennes full erstatning for nødvendige sakskostnader, idet retten finner at det ikke foreligger slike tungtveiende grunner som gjør det rimelig å gi fritak for erstatningsansvaret etter bestemmelsens tredje ledd.

Advokat Wilhelmsen har fremlagt en sakskostnadsoppgave på til sammen 34 800 kroner som utgjør salær med tillegg av andre eventuelle utgifter. Saksøkers prosessfullmektig hadde ikke innvendinger til oppgaven og retten mener at kravet utgjør nødvendige utgifter til å behandle saken, jf. tvisteloven § 20-5 (1). Staten er saksøkt og det påløper ikke ytterligere utgifter som staten svarer for.

DOMSSLUTNING

1. Staten v/Klagenemnda for industrielle rettigheter frifinnes.
2. Tandberg Innovation AS dømmes til innen 14 dager å betale 34 800 – trettifiretusenåttehundre – kroner i sakskostnader til staten v/ Klagenemnda for industrielle rettigheter.

Retten hevet

Yngvild Thue

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.